

Verkostosta eläväksi ekosysteemiksi

1.12.2022
Katri Valkokari

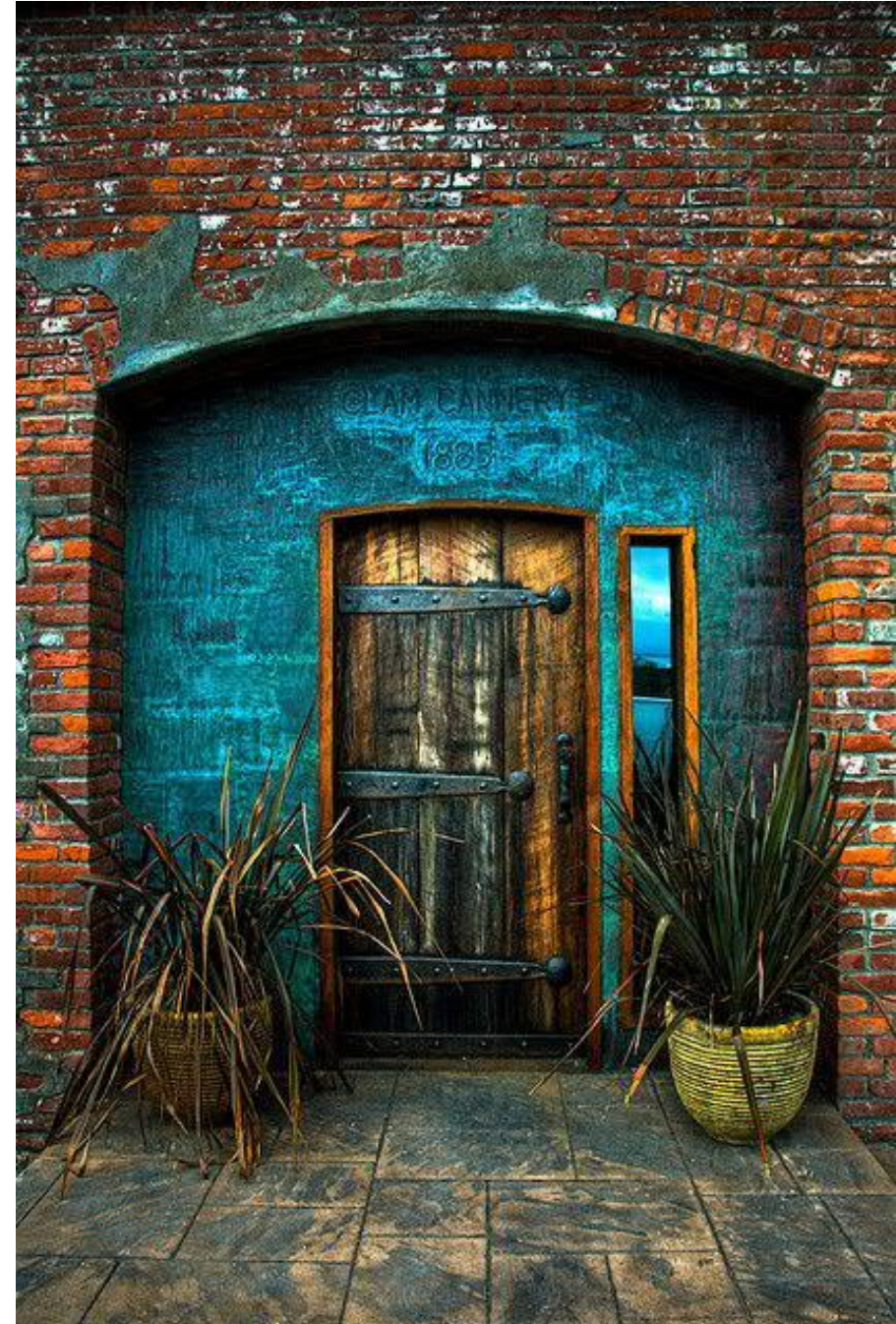
TkT Katri Valkokari

- Tutkimuspäällikkö @VTT
Ennakointi ja datatalous
- 20 vuoden kokemus sekä käytännön kehittämistyöstä että tutkimuksesta organisaation välisen yhteistyön teemassa, kumppanuudet, allianssit, verkostot, ekosysteemit
- Väitellyt 2009 liiketoimintaverkostojen kehittämisestä

Keskeiset teemat

- Mitä ekosysteemit ovat?
- Miten eroavat klustereista, verkostoista ja parvista?
- Millainen on elävä ekosysteemi?

Verkostot, ekosysteemit ja parvet

Ekosysteemi

- Luonnossa tarkoittaa verraten yhtenäisen alueen eliöiden ja elottomien ympäristötekijöiden muodostamaa toiminnallista kokonaisuutta, joka kehittyy hitaasti
- (Ekosysteemi = eliöyhteisö + eloton ympäristö)
- Liiketoiminnassa korostuu kilpailevien ekosysteemien näkökulma, jota ei vastaavasti luonnossa

Klusteri, osaamiskeskittymä

- Männikkö, kuusikko, varvikko. Saman lajin yksiköiden pitkäkestoinen keskittymä, perustana lajityypilliset elinolosuhteet

Ravintoverkosto

- Sekä luonnon ravintoverkossa että liiketoiminnan arvoverkostoissa toimija (eliö/yritys) voi olla useammalla eri tasolla, koska se voi saalistaa eri tasoilla olevia eliöitä ja olla eri tasoilla olevien eliöiden ruokaa.
- Liiketoiminnassa yritykset useissa, vaihtuvissa rooleissa, asiakkaana, toimittajana ja kilpailijana

Parvi

- Eläinparvissa kollektiivista käyttäytymistä saman lajin yksilöiden kesken
- Liiketoimintaparvissa tarvitaan erilaisia toimijoita, eri lajin yksilöitä
- Eläinparvessa käyttäytymismallit pysyvämpiä, liiketoimintaverkostoissa toimijoilta tarvitaan tilanteen ymmärtämistä ja useita rinnakkaisia malleja

Millainen on elävä ekosysteemi?

Ekosysteemit ovat kerroksellisia

Ekosysteemit ovat globaaleja

Ekosysteemit ovat dynaamisia

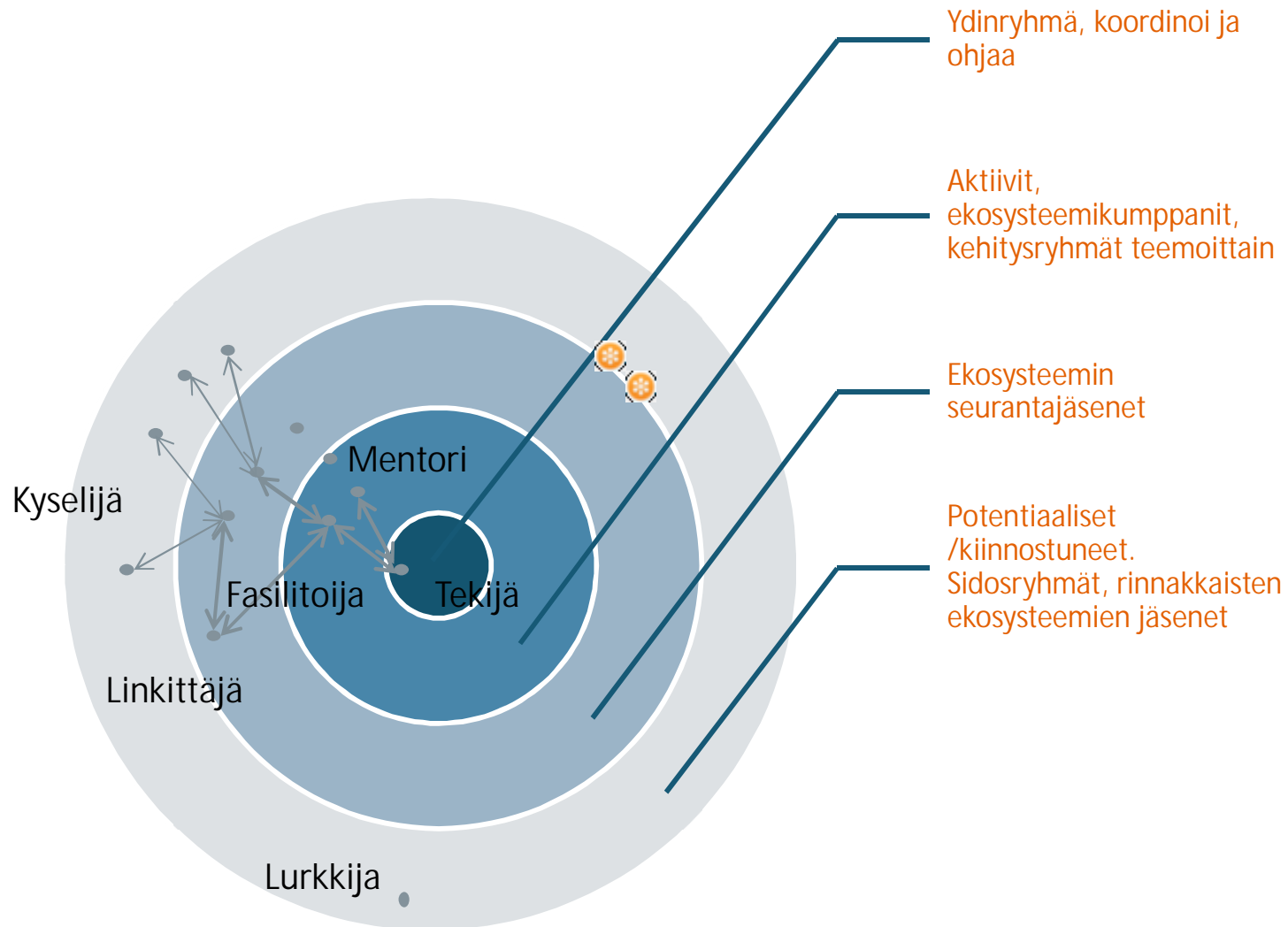

Jokaisen toimijan on löydettävä oma ekologinen lokeronsa

Ekosysteemit ovat itseorganisoituvia

Ekosysteemin kerroksellisuus uudistumisen voimana

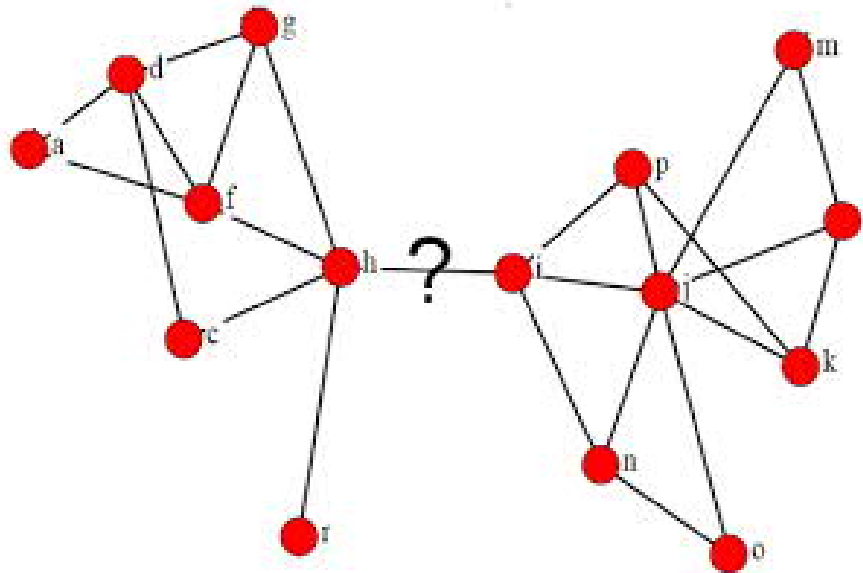

Ekosysteemit ovat globaaleja – vaikuttavuuden monet tasot

	1. Ekosysteemit kehittävät elinkeino-elämälle relevanttia osaamista sekä tehostaa tutkimustulosten jatkojalostamista yritysten ja yhteiskunnan hyödyksi	2. Ekosysteemit ratkaisevat yhteiskunnallisia haasteita, edistävät systeemisiä muutoksia ja luovat edellytyksiä liiketoiminnalle	3. Ekosysteemit vahvistavat tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kansainvälisyyttä sekä parantavat pääsyä globaaleihin arvoverkostoihin ja ekosysteemeihin
Yhteiskunta	- Korkean tason tutkimustulokset ratkaisevat yritysten ja yhteiskunnan haasteita	- Markkinoiden ja teollisuuden uudistuminen - Työllisyyden kasvu	- Uusien globaalien toimijoiden ja investointien houkuttelu Suomeen - Uudet globaalit markkina-avaukset, viennin kasvu
Yritykset	- Uuden osaamisen synnyttäminen teollisessa rajapinnassa - Yritysten osaamisen/tki-kyvykkyyden kasvu	- Yritysten kansainvälisen liiketoiminnan kasvu - Läpimurto innovaatiot - Uudet yritykset, spin offit	- Uusien arvoverkostojen syntyminen, markkina-avaukset
Osaaminen	- Korkean tason tutkimusportfolio - Tutkimusinfrastruktuurin avaaminen, jakaminen ja kehittäminen - IPR	- Tutkimuksen kytkentä yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisuun - Kunnianhimoinen tutkimuksen ja osaamisen tiekartta - Integroiminen tutkimusinfraan ja alustoihin (test-beds, living labs)	- Ekosysteemien liitännät globaaleihin innovaatio- ja liiketoimintaekosysteemeihin
Ekosysteemin elinvoima: Rahoituspohja, toimijaverkosto, co-creation culture	- Laajapohjainen kumppanuus - Toimijoiden sitoutuminen ja aktiivisuus - Yhteiskehittämisen kulttuuri	- Yritysten ja julkisen sektorin tki-investoinnit - Kansainvälisten tki-panostusten kasvu	

Dynaamisuus ja kytkeytyminen ekosysteemeissä

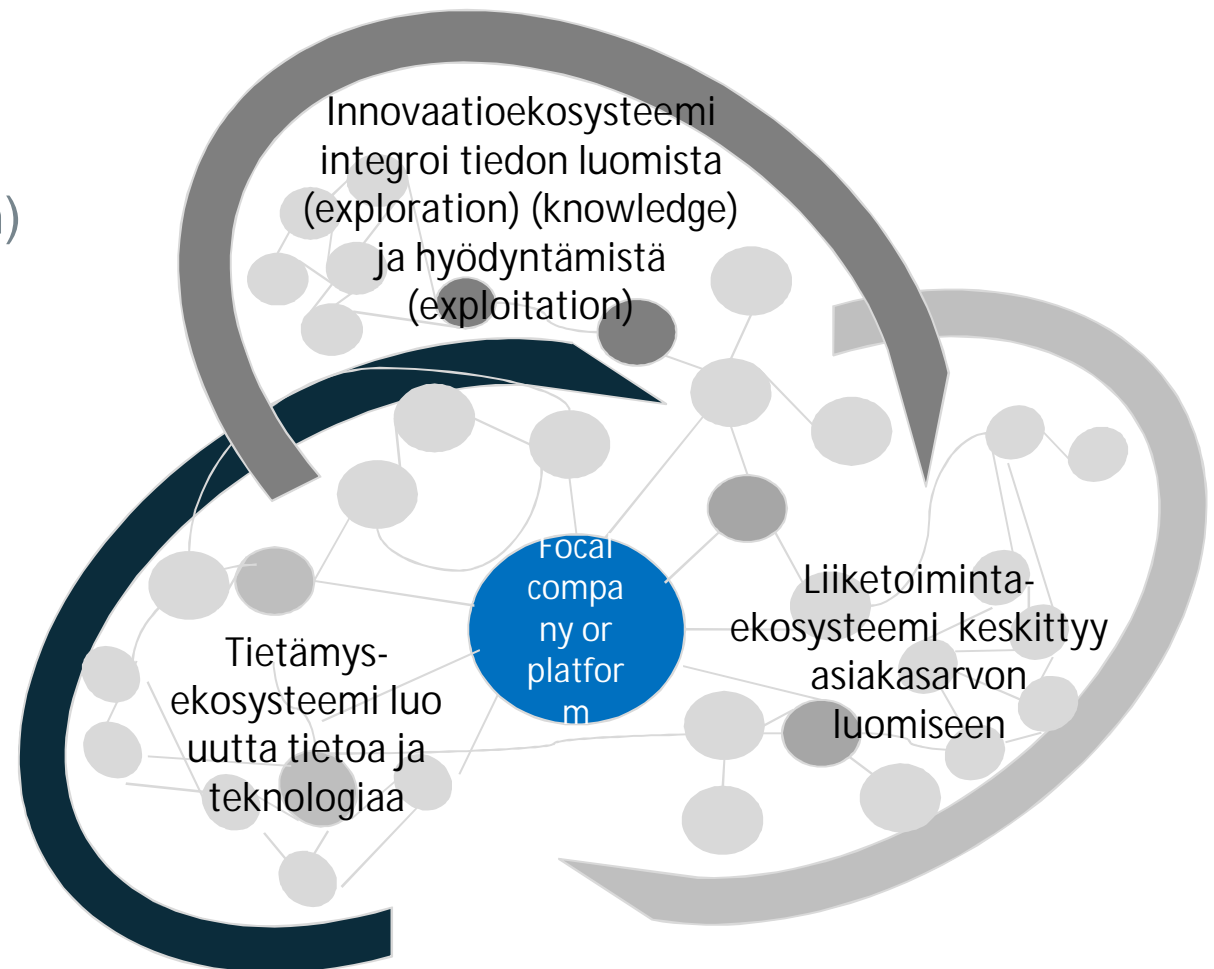
Uudet yhdistelmät toimijoiden välillä luovat uusia mahdollisuuksia (rakenteelliset aukot – heikot sidokset)

integroijan haasteena on yhteisten käsitteiden, ymmärryksen ja toimintamallien luominen

Roolit ja ekologiset lokerot - ekosysteemi muodostuu toimijoiden välisestä vuorovaikutuksesta

- Liiketoimintaekosysteemissä linkittyminen perustuu yhteensopiviin (tai kilpaileviin) liiketoimintamalleihin,
- Tietämysekosysteemissä yhteiseen tiedon luomisen intressiin, osaamisten yhdistämiseen
- Innovaatioekosysteemissä haasteena on integrointi: toimijat, roolit, tavoitteet muuttuvat

Itseorganisoituminen ja yhteinen suunta – kommunikoinnin simple rules

kaikki yksilöt samaan
suuntaan

etäisyys vieresiin säilyy

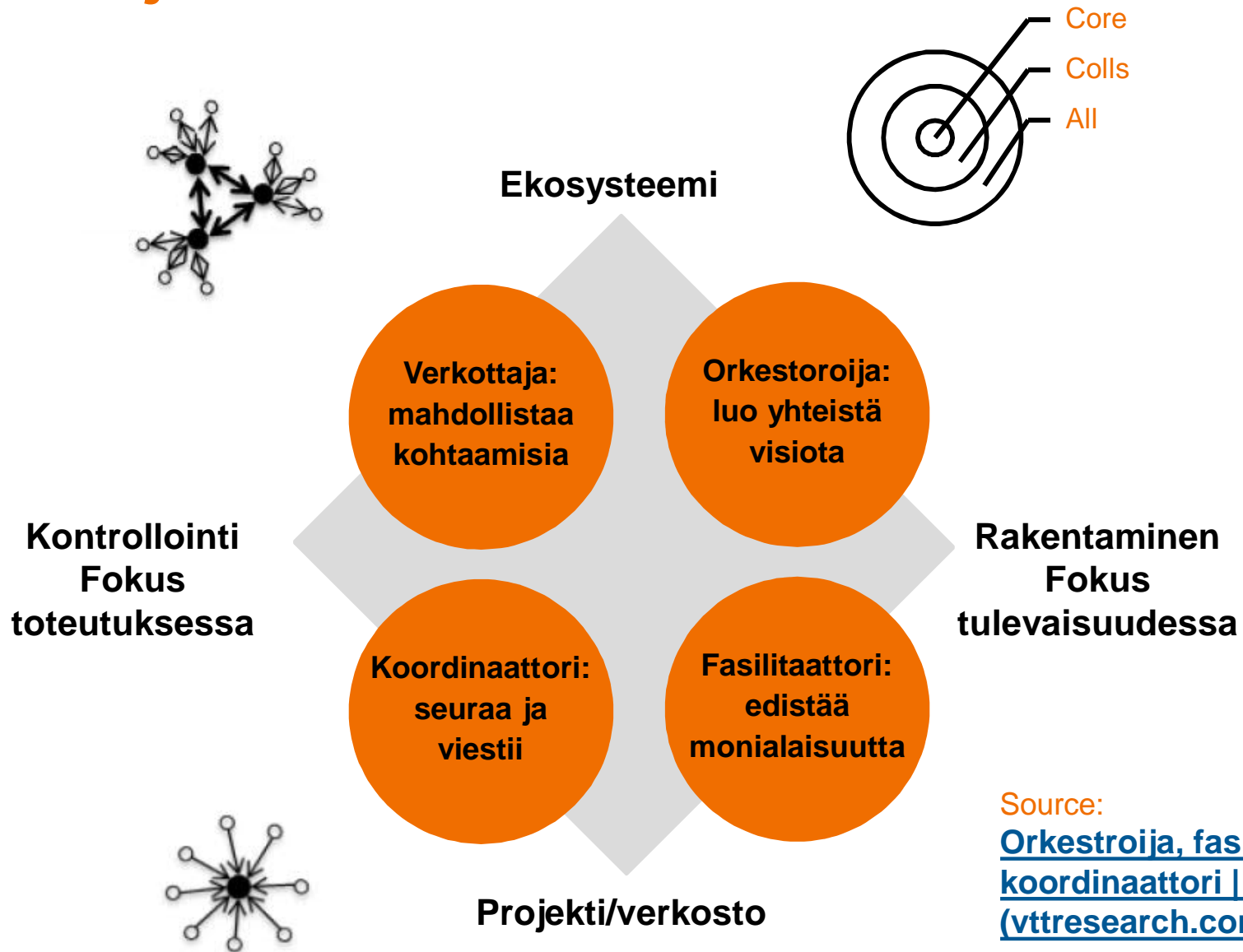
palauteketjut, signaalien
vahvistamien

Miten johtaa?

**Ja luoda
yhteistä
tulevaisuutta**

Ekosysteemijohtamisen roolit

Kiitos ja menestystä ekosysteemi-työssä!

Valkokari K, Hyytinen K, Kutinlahti P & Hjelt M. (2020). Yhdessä kestävää kasvua – ekosysteemiopas. <https://doi.org/10.32040/2020.Ekosysteemiopas>.